

МОДЕМ
МОНИТОРИНГ НА ДЕМОКРАТИЈАТА ВО МАКЕДОНИЈА

MACEDONIA

**ИЗВЕШТАЈ ОД СЛЕДЕЊЕТО НА
МЕДИУМСКИТЕ СОДРЖИНИ**

19 ДЕКЕМВРИ 2015- 29 ЈАНУАРИ 2016

5. ТВ21 (на македонски јазик)

(1) Прва недела (19 – 23 декември 2015)

Во анализираниот период, Телевизија 21 во вестите на македонски јазик објави 65 прилози на теми во врска со политичката ситуација. Повеќе од нив беа за аферата со фалсификат личните карти (8 прилози) и за загадувањето (7 прилози). За разлика од останатите комерцијални телевизии што емитуваат вести на македонски јазик, ТВ21 објави и повеќе прилози со етнички фокус. („Осум години по „Бродец“ од 19 декември, „ Статистичка инклузија министри Албанци - шефови Македонци“, од 19 декември, „ Јашари го повтори барањето Специјалното обвинителство да го преземе „Монструм“ од 21 декември, Дали проблем е албанскиот јазик?! Клиниката во Козле се уште затворена“, од 23 декември). Начинот на известување е избалансирано, без новинарска реторика која фаворизира или демонизира некоја страна.

Коментари и оценки во вестите: Во овој период во вестите на ТВ21 на македонски, објавени се две анализи и една најава во која е изразен новинарски став, но во ниту еден од овие прилози тој не е во корист или против некој од политичките субјекти.

Користење на извори: Како и во претходниот анализиран период, така и овојпат, ТВ21 и натаму, најголем број од извештаите ги темели на само еден извор (15). Во 11 прилози, темата е презентирана преку два извори, но со идентичен став, во 7 прилози има по два извори со контра - став, и во 6 прилози се консултирани по три или повеќе извори, со спротивставени гледишта (4) и со идентичен став (2 прилози). Ставовите на изворите во прилозите на ТВ21 се стриктно наведени, презентирани како изјави од владини претставници, претставници на локалната самоуправа, експерти, граѓани, без нивно користење надвор од контекстот за што се кажани.

Директни обраќања: Во шесте мониторираните денови, во вестите се објавени 7 обраќања на политички лидери, Заев со 3 и Груевски со 2, а објавени се и изјави на лидерите на ДОМ и на Демократската партија на Турците. Останатите политички обраќања се од владини функционери, во контекст на извештаите за актуелни теми.

Аудиовизуелна манипулација: Ниту еден прилог на оваа телевизија не содржи малициозна манипулација.

(2) Втора недела (8 – 15 јануари 2016)

ТВ21 во вестите на македонски јазик во 8-те набљудувани дена објави 84 прилози за политички настани. Најголем број прилози се објавени за: посетата на европарламентарците и верокомесарот Хан (7 прилози), владини проекти (6 прилози), политичка криза и изборите (4 прилози), репортажи од Пустец (3 прилози), оставката на Груевски, реакциите и профилот (3 прилози). Во 6 прилози е забележителен извесен фаворизирачки став, и сите се однесуваат на владини проекти, додека во ниту еден прилог нема демонизирачки став кон ниту еден субјект. За разлика од повеќето телевизии, ТВ21 има и прилози (3) кои се со аргументирана критика кон некој општествен проблем.

Коментари и оценки во вестите: Прилозите генерално се карактеризираат со избалансирано известување, без нагласено фаворизирање или демонизирање на некој субјект. Сепак, забележително е во овој известувачки период прилози за владината политика, кои се фаворизирачки, но не со изразен апологетски новинарски став, туку преку емитување соопштенија од владините институции и изјави на владини функционери: „Груевски отвори фабрика во Битола“ од 9 јануари, „Руски центар во Македонија Зајакнување на односите помеѓу Македонија и Русија“ од 11 јануари, „Министерството за образование и наука доделува стипендии за студирање за 30 Роми“ од 12 јануари, „Најавени 150 вработувања Германската „Акомпласт“ гради фабрика во Прилеп“ од 14 јануари.

Користење извори: Во 31 прилог на оваа телевизија е користен само еден извор, а тоа се соопштенија од Владата, Кабинетот на претседателот на државата, Министерствата, ДИК, и меѓународни организации и институции како ЕК и ОБСЕ. Во 16 прилози за одредено прашање со соочуваат два спротивни ставови, додека во 15 прилози, се користат три или повеќе различни ставови. Една најава – коментар „Традиционална Божиќна трпеза Груевски не дојде“ од 9 јануари) е без повикување на никаков извор.

Директни обраќања: Во вестите на македонски јазик објавени се 10 обраќања вкупно. Од нив по три се на лидерот на ДУИ Ахмети и на на ВМРО - ДПМНЕ Груевски, додека по две се на лидерот на СДСМ Заев и на ДПА Тачи.

Аудиовизуелна презентација: Само во еден прилог „Профил: Кој е Груевски, а кој Димитриев?“ од 15 јануари е забележана манипулативна презентација, преку видео материјали за “успесите“ на Груевски во неговиот мандат.

Примери:

(15 јануари *оценка на новинар*): Во времето на Груевски реализирани се низа реформски зафати и проекти во насока на подобрување на бизнис климата. Започнати се значајни инвестиции во инфраструктурата, културата и спортот, а постигнат е напредок и во борбата за намалување на криминалот и корупцијата...”

(3) Трета недела (16 – 22 јануари 2016)

ТВ 21 во вестите на македонски јазик во периодот од 16 до 22 јануари објави вкупно 76 прилози за политички настани. Најголем број прилози се објавени за: изборите (46 прилози), оставката на старата и изборот на новата влада (3 прилози), промовирањето на проекти од страна на Груевски (2 прилози) и ситуацијата со бегалците (2 прилози). Во 4 прилози е забележителен изразен став на новинарот, и тоа подеднакво, во два има фаворизирачки став и тоа кон владината политика и кон владејачката ВМРО- ДПМНЕ, и во два има негативен, напаѓачки став кон владината политика поврзана со етнички прашања.

Коментари и оценки во вестите: Со тоа што бројот на прилози со нагласен новинарски апологетски и демонизирачки став во однос на вкупниот број прилози е занемарлив, може да се заклучи дека телевизијата за актуелните настани известувала избалансирано, каде аналитичките прилози се со неутрална критика, преку користење повеќе спротивставени ставови за одредено прашање. И оваа недела, во вестите на македонски јазик се објавени два прилози кои се со пропагандна нитка во полза на владината политика (21 јануари „Лекарите на обука во странство, 2 милиони евра годишно за едукација на лекарите“) и на лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски (21 јануари „Груевски со упатства за ‘Купи куќа’, на средбата дојде со партиски автомобил“). Во еден од прилозите, телевизијата е со негативен став кон владината политика (17 јануари „МОН го објави списокот од 2704 стипендии, само 264 Албанци“) поврзана со етничката пропорционалност.

Користење извори: Во 37 прилози користен е само еден извор. Во 11 прилози за актуелна тема се презентирани два извори, но со единствен став, додека во 7 прилози, двајцата соговорници имаат спротивставени гледишта. Во 13 прилози (најголем дел аналитички) се вкрстени три или повеќе мислење, но во 11 од нив тие се различни и спротивни. Во три прилози, изворот директно не се споменува, но од содржината се заклучува дека се работи за партиски соопштенија.

Директни обраќања: Во вестите на македонски јазик на оваа телевизија, во анализираниот период се објавени вкупно 16 обраќања. Забележително е дека тие не се концентрирани кон еден (или неколкумина) лидери. Три обраќања се на лидерот на ВМРО- ДПМНЕ Груевски, по две на Заев, ЈДП Милевски, Ахмети и Трајанов, додека по едно се на лидерот на ДПТ Хасипи, на ДОМ Поповска, Зијадин Села, Стевчо Јакимовски и Иван Стоилковиќ.

Аудиовизуелна презентација: Нема манипулативна презентација.

Kingdom of the Netherlands

Примери:

(17 јануари, *оценка на новинар*) „Иако велат дека распределбата е пропорционална, сепак, судејќи според списокот објавен на нивната официјална интернет страница, може да се заклучи дека само десет проценти од вкупниот број на албански студенти добиле стипендија“.

(21 јануари, *оценка на новинар*) „За разлика од претходно кога Груевски на закажаните настани пристигнуваше со службени возила, овој пат тој пристигна сам со неговиот партиски автомобил...“

(21 јануари, *оценка на новинар*) „И оваа година ќе биде овозможена обука за 800 лекари и 200 членови на медицинскиот персонал во странство. Овој процес се реализира во последните години ...“

(4) Четврта недела (23 – 29 јануари 2016)

ТВ 21 во вестите на македонски јазик во периодот од 23 до 29 јануари објави вкупно 85 прилози за политичките настани. Најголем број прилози се објавени за: изборите (9 прилози), за преговорите за медиумите (7 прилози), работата на СЈО (5 прилози), тензиите во Министерството за земјоделство на релација министер- заменик министер (4 прилози) и ситуацијата со бегалците (3 прилози). Во 4 прилози е забележителен фаворизирачки став и тоа кон владејачката ВМРО - ДПМНЕ (промотивните кампањи) и кон етнички прашања.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата неделава покриваше многу различни теми, главно актуелни настани, генерално избалансирано без нагласен новинарски став, ниту во прилозите, ниту во најавите. Она што е карактеристично за оваа телевизија што им дава подеднаков простор и на помалите политички партии, посебно од албанскиот блок. Во два прилози во вестите на македонски јазик се пропагираат активностите на лидерот на ВМРО- ДПМНЕ (24 јануари „Аеродром преполн Жени од ВМРО-ДПМНЕ од сите градови во Скопје“, 28 јануари „Груевски промовира проекти за млади Кошаркарски сали, стипендии, реновирања“), додека останатите два фаворизирачки се однесуваат на одбележувањето на роденденот на екс лидерот на ДПА Арбен Џафери (24 јануари) и на поставувањето споменик во Сарај (23 јануари).

Користење извори: Во 38 прилози користен е само еден извор. Во 19 прилози се спротивставуваат ставовите на три или повеќе соговорници, додека во 18 прилози има два става, и тоа подеднакво во 9 случаи тие се спротивставени, и во исто толку тие се истомислечки. Во еден прилог, изворот директно не се споменува, но тој не содржи новинарски став.

Директни обраќања: Во вестите на македонски јазик на оваа телевизија, во анализираниот период се објавени вкупно 9 обраќања. Три обраќања се на лидерот на ВМРО- ДПМНЕ Груевски, додека по една изјава имаат Ахмети, Тачи, Трајанов, Заев, Острени и Касами.

Аудиовизуелна презентација: И во промотивните и во останатите прилози видео презентацијата ја следи информацијата и нема манипулативни елементи.

Примери:

(23 јануари, *најава*) Плоштадот е во почетна фаза од градбата, Сарај доби четириметарски споменик на Иса Болетини

(24 јануари, *новинар*) Аеродром преполн Жени од ВМРО-ДПМНЕ од сите градови во Скопје. Веднаш штом пристигна претседателот на партијата, Никола Груевски, и завршија со фотографирање, побрзаа да влезат во салата

(24 јануари, *најава*) 68- ми роденден на Арбен Џафери Тачи: Главните плоштади ќе бидат именувани според него

(28 јануари, *новинар*) Лидерот на ВМРО-ДПМНЕ продолжува со промоцијата на проекти. Денеска промовираше пет проекти за младите кои, според него, ќе го подобрат животот во Македонија.